

BCM

LIFELINE

OVERALL TOPPERS

VAANI SETH
III- 99.9%

RACHIT SEMWAL
IV- 99.7%

LAKSH JAIN
V-99.6%

SUNEET SHARMA
VI-98.9

ADITYA PANDEY
VII- 98.02%

VAISHNAVI MEHTA
VIII- 99.3%

VANSHIKA SHARMA
IX-98.5%

Congratulations!

STREAM WISE TOPPERS OF CLASS XI

SOHANPAL
MEDICAL
86.8%

ANKUSH
XI NM
91.4%

SAANIDHYA
XI COMMERCE
93.6%

NAVREET KAUR
XI HUMANITIES
93.7%

A touch of spirituality...

Havan Ceremony performed daily is a regular feature of BCM School. The year 2024 was welcomed with Havan as the school re-opened after winter break. The atmosphere resonated with melodious sounds of bhajans, shabads, and New Year songs. Academic coordinators extended warm New Year wishes, emphasizing significance of upcoming academic journey. The Principal conveyed his best wishes to the BCM family. He emphasized the transformative impact educators have on students' lives and motivated them to approach the New Year with renewed dedication. The ceremony concluded on a note of positivity, promising a year of growth, learning, and collective achievement at BCM School.

Class XII & X Aspirants Invoke Blessings for upcoming Board Exams by pouring holy offerings into sanctified fire at Yagyashala of the school. The echo of sacred chants and aroma of holy fire filled the atmosphere with divine ambience. Devotional Bhajans and Shabads sung by the students added to the spiritual aura. Diya on behalf of students of class 12 expressed her gratitude to the School Management Committee, Principal and all the teachers for their contribution in building her personality. Nishtha shared unforgettable memories she had at the school while participating in various activities. Describing the days spent in school as the golden days of his life, Daksham said, "The teachers here have taught him human values in life, which are more important than academics." Deepika expressed her feelings towards school, teachers and her classmates through a wonderful piece of self-composed poetry.

The teachers showered their blessings with flower petals on the students, reciting 'Swasti Vachan. Section Coordinators Mrs. Meenakshi Aggarwal and Mrs. Manju Bhatti emphasized on the importance of concentration and determination. Mrs. Ankita and Mrs. Deeksha gave tips to stay healthy during examinations and take examinations effectively.

The School Principal, Mr. D.P.Guleria blessed the students and reminded them of the ethos they have learnt at the school. He motivated them to live a life grounded in the principles of righteousness. The ceremony concluded with distribution of Prasad to all.

CELEBRATIONS

PRAKARAM DIWAS

Birth Anniversary of Neta Ji Subhash Chandra Bose is celebrated as Prakaram Diwas. Students fondly remembered the great leader by writing slogans and his biography. Students of Art & Articulators' Clubs made portrait and presented speeches

MAHARISHI DAYANAND JAYANTI

To commemorate Birth Anniversary of Maharishi Dayanand Saraswati, a special morning assembly was organized. Students paid tribute to the great scholar, visionary and philosopher. Teachers acquainted the students with life and teachings of Swami Ji. Students participated in a plethora of activities in which they wrote and explained golden rules of Arya Samaj & Hawan Mantras. A video highlighting the efforts of Swamiji to spread awareness against the evils prevailing in society at that time was shown to the students. Students learnt about the teachings of this great philosopher.

At Foundational Stage too Kids performed Hawan with their class facilitators and paid their gratitude by drawing flag of Arya Samaj and through their oratory skills.

PRAKASH UTSAV: GURU GOBIND SINGH JI

The students showcased their active participation by crafting videos portraying life history of Guru Gobind Singh Ji. A soulful Shabad Gayan performance by the students added a spiritual dimension to the celebration. The entire school community united to honour and commemorate the profound teachings of the great Saint Soldier. Overall it was an enriching experience for all.

75th REPUBLIC DAY

The Day was celebrated in its supreme galore at School grounds. The ceremony began with hoisting of tri-colour by the Principal DP Guleria accompanied by Dr. Prem Kumar, Manager of the school amongst the soulful echoes of the National Anthem.

The students of 4 houses marched in colourful house uniforms rhythmically led by the NCC contingents to patriotic tunes played by the school band. The school echoed with patriotic fervour as the teachers presented a medley of patriotic songs.

The Principal in his address welcomed the large gathering of students, teachers & parents highlighting significance of the day. He briefly voiced his pride for being born as part of the rich heritage of India & expressed gratitude towards our ancestors. He further congratulated teachers and students for their homogeneous performances and exhorted them to continue their enthusiasm for academics as well as CTD (centre for Talent Development Activities).

Dr. Prem Kumar (Manager) with great delight stated that the country has attained a newly awakened consciousness and is speedily moving on the path of development in infrastructure, economy and other fields. He further invoked the young students to pledge to participate in this development and elevate nation to greater echelons. The event concluded with distribution of sweets.

<https://youtube.com/watch?v=LZjgzLPKG7c&feature=shared>

During this week, students were made aware of the country's freedom struggle and the formation of the constitution through various inter class / inter house activities and competitions.

LOHRI: A JOYOUS AFFAIR

Students, teachers, and support staff came together to celebrate the auspicious festival with fervour and joy. The event was marked by a traditional Lohri bonfire, symbolizing the triumph of light over darkness, which was ceremoniously lit by the school's Principal.

The atmosphere echoed with happiness as the warmth of the bonfire enveloped the gathering. Groundnuts and revri, symbolic of the harvest season, were distributed to teachers, students, and support staff, fostering a sense of communal sharing and togetherness.

The festivities continued with spirited singing and dance performances, adding a cultural flair to the celebration. In a heart-warming gesture, the Principal extended Lohri wishes to everyone present. Emphasizing the significance of unity and joy during festivals, his words resonated with positivity, creating a memorable and festive atmosphere.

In classes, students decorated display boards to mark the festivities. They sang songs, recited poems and showcased their artistic talent in the form of posters.

At Foundational Stage, various activities were organised. Students prepared 'Bonfire' using Artsy –Craftsy skills, UKG students articulated their oratory skills on 'Lohri Festival'. Teachers told the students about the importance of Lohri and Makar Sakranti festivals.

10 DAY SPRING FIESTA- 2024

On the path of progress...

Ms. Poonam Arora, Ms. Shehnaaz Das, Ms. Richa Likhi, Ms. Heema, Ms. Sona Sood, Ms. Nalini along with 6 students were felicitated with certificates by Imbibe App for their active participation in using Learning Material and assessments.

10 DAY LEADERSHIP TRAINING CAMP

Interactive Session	Speakers
Transformative Workshop On Mind Detox	Ms.Jyotsna & Team
Counselor Meet At Gd Goenka University	Dr.Samir Parikh And Prof. Aruna Broota
Career Counselling Session	Dr. Pawan Diwedi, Deputy Registrar Of Parul University
Awareness Session On Traffic Rules	ACP Mr. Charanjeet Lamba & ASI Mr. Avtar Singh
Stream Selection After X	School Counselor

A SAGA OF SPORTS' ACHIEVEMENTS

GLOBAL SCHOOL ALLIANCE AWARD

BCM School received appreciation from Global School Alliance for creating opportunities to connect with schools in other countries to encourage students to broaden their horizons, develop new skills and values, and gain a global perspective. The School combined online collaboration and created authentic learning experiences with an aim to establish international links and embed global dimensions that enabled students to better understand, explore and experience the wider world. The School further plans to collaborate with the alliance on joint projects and connect through student exchanges and delegations.

In a momentous Commendation Ceremony, sports achievements of students at the National, State, and District levels were celebrated. Ms Pradnya Gadre , a renowned Indian International Badminton player honoured the winners with trophies and certificates as the Chief Guest.

Awards and Achievements...

AGAM JAIN'S MUSICAL BRILLIANCE LIGHTS UP LUDHIANA

Aagam Jain emerged as the 2nd Runner-Up in the Ludhiana Idol (Senior Category) at Vocal Musical Talent Hub Evening at Guru Nanak Auditorium, Ludhiana. He became one among the 13 finalists outshining 160 nominees from 30 schools in a rigorous audition at BCM School, Dugri. The event showcased remarkable talents of Junior and Senior School children, creating a captivating spectacle with live bands and mesmerizing back light effects. The evening was a celebration of Aagam Jain's musical brilliance and the school's commitment to nurturing exceptional talent.

INTERSCHOOL AR/VR E GAMING CARNIVAL AT MBCIE UNIVERSITY

A team of 5 students Himanshu Jaglan (VIII D), Shivish Purohit (VIII D), Rudransh (VIII D), Arpit Verma (IX) and Gurseerat Singh (IX) showcased remarkable teamwork, technical proficiency, and adaptability in an exhilarating interschool AR/VR E Gaming Carnival held at the prestigious MBCIE University and bagged the consolation prize. The event featured multiple rounds and diverse activities that provided a holistic experience, blending education with entertainment, and emphasizing the importance of interdisciplinary skills.

ARYABHATA GANIT CHALLENGE

Aditi Sharma (X F), Akshit Goyal (X I), and Raghav Bhatia (X H) have secured coveted spots in the esteemed list of top 100 students in the prestigious Aryabhata Ganit Challenge 2023-24.

The Aryabhata Ganit Challenge witnessed an overwhelming participation of approximately 5, 50,000 students from 5050 schools across the country. At the national level, 8,590 students showcased their mathematical prowess in the second stage. Principal D.P. Guleria, commended this exceptional achievement of the students.

More Laurels...

LSSC STORY TELLING COMPETITION

Rachit of IV C bagged Consolation prize

ONE DAY DANCE COMPETITION

Dhriti (VD) got First prize in 'Award for Artist' organized by DG Production Ludhiana. She got selected as Bhangra Champion and was awarded with a Trophy and certificate

STATE INSPIRE MANAK AWARDS 2023

(Organized by Department of Science & Technology, Gov. Of India)
Arnav Kumar X J earned appreciation certificate and cash prize of Rs. 10,000/- for his innovative ideas.

ENVIRONMENT CONSERVATION FAIR - 2024

Organized by SOCH NGO at Rose Garden Ludhiana

Participation – all leading schools of the district and other educational agencies
Purav Arora of IX E and Aditi Bagga of VIII I clinched III Position and Rs.5000/- cash. Our students' dedication to sustainability earned much applause for their eco-friendly projects and awareness campaigns.

EXCELLENCE ON SPORTS GROUND ...

LSSC BADMINTON TOURNAMENT

HELD AT MANAV RACHNA SCHOOL

- Under 19 Boys
2nd Position
- Under 14 Boys
3rd Position
- Under 14 Girls
3rd Position

LSSC VOLLEYBALL TOURNAMENT

Held at DCM Presidency School, Jamalpur
Under 19 Boys clinched First Position & Gold Medal

SCRABBLE 01

1.	○	○	○	○
2.	○	○	○	○
3.	○	○	○	○
4.	○	○	○	
5.	○	○	○	
6.	○	○	○	
7.	○	○	○	
8.	○	○		

You have to make at least eight words from the word

PRINT

Solution Of Scrabble
1. PINT, 2. TRIP, 3. PRIN, 4. NIP, 5. PIN, 6. PIT, 7. TIP and 8. PI.

उद्धरेदात्मनात्मानं नात्मानमवसादयेत्।
आत्मैव ह्यात्मनो बन्धुरात्मैव रिपुरात्मनः॥

स्वयं अपना उद्धार करे अपना पतन न करे, क्योंकि आप ही अपना मित्र है और आप ही अपना शत्रु है।

Elevate yourself through your own efforts, and not degrade yourself. For, the mind can be the friend and also the enemy of the self.

INAUGURAL WEEK

Insightful & inspirational Interactive Sessions for Students from Grade X to XII

Mr. Vikram, Director, Plaksha University
Future of Technology & Innovation

Dr. Naresh Sachdev, Director,
Punjab College of Technical Education (PCTE)
Practical knowledge and skill development

Mr. Ankur Vohra, Founder, Outreach
Collective Director, Master's Union Gurugram
Insights into leadership and innovation

Dr. Shifali Singh, Dr. Amit Mogra
Narsee Monjee Institute of Medical Science
Curiosity-driven learning

Dr. Sheerin Shah - Plastic Surgeon, DMCH
Impact of healthcare innovations on society

Empowering Communities through Service

ONE WEEK NSS CAMP

5-11 March 2024

- Tree Plantation Drive
- Adult Literacy Project
- Awareness Rallies
- Nukkad Nataks on social evils
- Cleaning Drive
- Sensitization programs on sanitation

GLIMPSES OF NSS CAMP

BCM FOUNDATIONAL STAGE

STORY TELLING COMPETITION

WORLD OF SCIENCE

ROAD SAFETY WEEK

INDIAN ARMY DAY

SCIENCE DAY

WORLD PULSES DAY

ANNUAL SHOWS: TALENTINE (NUR.) & DARPAN (LKG)

The kids in Nursery and LKG wound up the academic session and prepared for the next step on their educational journey with vibrant celebration in Annual Shows. Ms. Geeta Nagrath, the Director of IIGLS, Ludhiana and Dr. Gursheen MBBS MD Cardiologist in Mohan Dai Hospital, Ludhiana presided over the function as the Chief Guests. Cultural fiesta presented by children was an array of scintillating dances with message of Unity in Cultural Diversity.

GRADUATION CEREMONY 3 DAYS OF FESTIVITIES

This graduation marked a significant milestone – their first step towards a bright future brimming with possibilities. It symbolized a new chapter in their academic journey, filled with the pursuit of knowledge and exploration.

The ceremony was graced by esteemed dignitaries, including Dr. Mankiran (Child Specialist, Mohan Dai Hospital), Dr. Ritu Dhingra (Gynecologist), Dr. Vijay Sharma, and Dr. Arzoo Sharma (Eye Specialist).

10th ANNUAL ATHLETIC MEET

Ms. Manju Bhatti, Headmistress of Secondary Block at BCM School declared the meet open.

Tiny Tots actively participated, captivating the audience with their graceful marches holding colourful flags.

Cultural performances held on different days added a touch of vibrancy and entertained the parents in attendance. The tastefully decorated grounds created a delightful atmosphere for the events. Athletes showcased their talent in various categories, including 40m races, hurdle races, "Get Ready for School" races, ring-a-role races, and kangaroo races.

The winners and participants were proudly awarded medals by Principal D.P. Guleria.

UPNAYAN CEREMONY

The new entrants at BCM Foundational Stage were welcomed in a spiritual ambience amongst chanting of sacred mantras. Mr. Suresh Chandra Munjal SMC member and trustee of BCMF, Dr. Prem Kumar, the Executive Director BCMF, Principal Mr D.P Guleria and Headmistress Ms Ritu Syal along with other elite guests, teachers & parents sought the blessings of Almighty for the tiny tots on putting forward, their first step of their journey of education.

WORLD RADIO DAY & NATIONAL WOMEN'S DAY

SPRING NEVER SKIPS ITS TURE

Editor Speaks

Dear Readers Greetings

Congratulations on reaching a new level in your education! With new textbooks come exciting stories and poems waiting to be discovered. Reading goes beyond just absorbing information. It fosters critical thinking. As you delve into a story, question the narrative, analyse characters' motivations, and identify the author's craft. This questioning builds a healthy scepticism and the ability to reason effectively – skills that benefit you throughout your academic journey and beyond.

Reading helps you master time management and teaches you focus, prioritizes information, and allows for efficient knowledge absorption. These skills translate beautifully into effective studying, project planning, and ultimately, a well-rounded life.

But the true magic of reading lies in its power to connect us. Through stories, you explore different perspectives, develop empathy, and build a sense of community. Reading allows you to learn about the struggles and triumphs of people across time and cultures, nurturing a spirit of support and a desire to contribute meaningfully to society.

So, let's celebrate the power of reading!

Neelam Malhotra
PGT English

My Journey of Growth

It has been a rollercoaster of emotions - from initial fear to a passion for learning ignited by supportive teachers who could see my potentials which even I couldn't.

A variety of academic and extracurricular activities helped me overcome challenges.

Assemblies and camps boosted my public speaking.

My participation in Student Council instilled responsibility and maturity.

How can I forget to mention the library that offered a haven for exploration and expanded my worldview.

Academics, with its challenges, taught me valuable skills of time management, effective study habits and importance of seeking/offering help.

In sum total, BCM School provided a foundation for growth for which I am grateful.

Samridhi Jaggi
Student Editor

Reflections

THE RIVER OF TIME

Some call time, a concept of mind,
Others call it an enigma of the truest
kind.

Scientists like Einstein associate it with
relativity,
Philosophers like Plato consider it
imitation
of reality.

Tick-tock, the chime of clock,
Time is the thief of youth but a healer
of woes.
Sliding like sand in an hourglass stand,
Flowing and flowing, different from land
to land.

A reminder of man's mortality,
A master of past-present-future, a
framework
of history.
A relentless river, ever flowing with
grace,
Stopping for none, an ageless sage.

With every fleeting moment, time slips
away,
So in this dance of seconds, let's find our
way.
Carpe diem, for it's a treasure rare,
Make each moment count, show that
you care.

Arveen Kaur Sidhu IX A

POEM ON SUCCESS

Every Failure is a step to Success
Success, a journey we all desire,
A path filled with passion and fire.
It starts with dreams, big and bold,
A vision that keeps us away from
growing old.
Success is not just a destination,
But a mindset, a daily dedication.
It's the courage to chase our
dreams,
To believe in ourselves, no matter
how it seems.
It's the resilience to overcome,
To learn from failures, to become
Stronger, wiser, and more refined,
With every setback, we realign.
Success is not just about fame,
But finding joy in the journey's
game.
It's about growth, fulfillment and
more,
Unlocking potential at our core.
So, embrace challenges coming your
way
With perseverance, you'll seize the
day.
For success is not a final place,
But a lifelong pursuit, a constant
embrace.

Dhimant Kansal VII G

OCTOBER

In October's gentle embrace, a canvas of
change unfurls,
Leaves ablaze with hues, an autumnal swirl.
Crisp whispers in the breeze, a tale untold,
As nature's palette paints, in red and gold.
The sun retreats with a softer glow,
A symphony of rustling leaves below.
October's breath, a kiss of chill,
A quiet magic in the air, so still.
As daylight wanes, the shadows play,
A mystic dance in the fading day.
Cozy sweaters, a warmth to find,
In October's grasp, a solace bind.
Nature's poetry, written in the breeze,
A lullaby of rustling, through the trees.
October whispers, a serenade so sweet,
In this fleeting moment, life and seasons
meet.

DRISHTI CHANDAN XII NM A

FINDING ME

Okk!
Finding Me is a difficult task
No!
You can easily find me anywhere
I don't believe if you say
I keep things to myself
I'll tell you the funny part
While I keep the hurting one with me
You know who I am!
I don't believe if you say
I always keep laughing
While I'm broken inside
I have my own identity
I don't think
Anymore
You need to know who I am
It's not a secret
I need to spit it out
My brain keeps saying
You need to understand me!
Someone needs to understand me
It's easy being me
I don't believe if you say
No!
{ Hint: Now Read It Down To Up }
Bhavya X C

GOAL SETTING: THE ATROCIOUS PATH THAT LEADS THE DREAMER TO SUCCESS

If you are just burning the candle day and night with the aim to ace your examination

but your mind is blank about what next? Wondering is passing the school exams enough? Is the good score the ultimate target of your life? Trust me you are not all alone and there are many behind you in the queue. The lethargic process of achieving goal helps one to cut his teeth, be a more mature and better version of himself. Besides it sets a benchmark to measure the success.

The goals may vary from person to person- may it be some profession, wealth, some contribution to the society or the fame. But there are some salient points to keep in mind.

Firstly, there should be no hurry in goal setting. The goal you are choosing should be the outcome of your prolonged research.

Secondly, dream extraordinarily and achieve extraordinarily. Just don't get influenced by anyone.

Third, set "SMART goals".

"SMART" stands for - Specific Measurable Attainable Relevant Time Bound

Fourth, mere setting a goal is not enough, a proper plan to achieve it is must. Remember, the wide gap between dream and reality is what is called the effort to dedication, determination. The goal without effort is mere an unfulfilled dream.

And last but not the least fifth point is that there is always a possibility of failure but you must never stop. Remember failures are the stepping stones to the success.

As the saying goes "We live only once", hence try to live every second of your life and fulfil your each and every goal without any regrets.

Samridhi XII COM C

LAWS OF UNIVERSE

Why am I looking at life through the window?

Looking out of it makes me wonder how far I can go.

Zooming out on my house the world feels like a giant to me,

My dreams of travelling might be complete till thirty.

Then I hope I have explored enough to answer all the

questions my younger self asked me,

I hope I glow up enough to be in her dreams.

Imagination is the only weapon to fight the war against reality,

All those books I ever read would lie to me because all the

kingdoms and dragons are not really existing.

All bad choices make good stories,
It will be a dream for me if she is proud of me.

All these thoughts might be true in another galaxy,

All I have to do is escape the reality.

Tanveer Kaur IX I

आसमान की ऊँचाइयों में दो तारे मित्र थे, एक था तारा और दूसरा सितारा। यह दोनों रोज़ रात होने पर आपस में बातें किया करते रहते थे। एक दिन उन दोनों में अलग सी इच्छा जाग उठी। वह दोनों धरती पर आना चाहते थे और कहने लगे हम दोनों सारी रात यहाँ लटके-लटके कितना थक जाते हैं। फिर दोनों धरती पर जाने का उपाय सोचने लगे तभी सितारा बोला “क्यों न हम चाँद की रोशनी के साथ ही धरती पर उतरे”, तारा भी उसकी बातों से सहमत हो गया और अगले ही दिन चाँद की रोशनी धरती पर पड़ते ही वह दोनों धरती पर उतर आए। धरती पर उतरते ही उनकी आँखें रोशनी से चमक उठी। उन्होंने अपने आस-पास देखा कि धरती पर हर पेड़ पौधा, फूल और नदियाँ चाँद की रोशनी से चमक रहे थे। यह देखकर वह दोनों बहुत खुश हो रहे थे। तभी उन्होंने एक गाँव देखा। जहाँ कुछ लोग चाँद की रोशनी के नीचे बैठे आसमान को देखकर बातें कर रहे थे कि देखो कितना चमचमाता हुआ आसमान है, जहाँ पर चाँद और तारे पूरी रात टिमटिमा रहे होते हैं। धरती को अपनी रोशनी से अधिक सुंदर बनाते हैं और यदि यह चाँद और तारे न होते तो हमारा यह आसमान कितना फीका रहता। यह सब बातें तारा और सितारा सुन रहे थे और उन्हें बहुत हैरानी हुई फिर तारा कहने लगा “सितारा अगर बाकी के तारे भी यह सोचकर आसमान छोड़कर धरती पर आ जाए तो हमारा यह चमचमाता हुआ आसमान फीका पड़ जाएगा”। यह कहकर दोनों चाँद की रोशनी से ही वापिस आसमान में चले गए और आसमान में खुशी-खुशी रहने लगे।

शिक्षा – इस कहानी से हमें यह शिक्षा मिलती है कि हर कोई अपने आप ही खास है
मायर, चौथी- ई

रोचक जानकारी

1. हैली नामक पुच्छल तारा 76 वर्षों में एक बार दिखाई पड़ता है।
2. मिस वर्ल्ड पुरस्कार की स्थापना सन् जुलाई 1951 में की गई थी।
3. भारत का सबसे बड़ा पुल भूपेन हजारिका सेतु है।
4. 21 जून को कुतुबमीनार की परछाई नहीं बनती है।
5. स्लॉथ दुनिया का सबसे आलसी जानवर है।

अर्शवीर सिंह
आठवीं-सी

अनमोल वचन

- सबसे बड़ी बाधा - अधिक बोलना
सबसे बड़ा पाप - भय
सबसे खतरनाक - घृणा
सबसे बुरी भावना - ईर्ष्या
सबसे बड़ी भूल - समय की बर्बादी
विश्वसनीय मित्र - आत्म बोध
कभी वापिस न मिलने वाला - खोया सम्मान

सिमरप्रीत कौर,
चौथी ए

राम राज्य : एक आदर्श राज्य व्यवस्था

सामाजिक आदर्शों की गहराई में उतर कर यदि गम्भीरता से विश्लेषण किया जाए तो समाज का वही आदर्श हो सकता है जिससे व्यक्ति का मानसिक स्तर ऊँचा हो। उसमें सदाचार, सद्भावना, विश्व बन्धुता तथा समभाव की जागृति हो। इसी राम राज्य की स्थापना करने के लिए महात्मा गाँधी व आचार्य विनोबा भावे ने भूदान

आन्दोलन चलाया परन्तु जिस लक्ष्य की स्थापना के लिए हमारी सरकारें इतने लम्बे समय से असमर्थ रही हैं।

वही लक्ष्य श्री राम के अयोध्या नरेश बनने पर अल्प अवधि में पूर्ण हो गया। विषमताएँ समाप्त हो गईं व तीनों लोकों के लोग हर्ष का अनुभव करने लगे। समाज में अमीर गरीब के भेदभाव को मिटा कर लोग एक सूत्र में बँधे थे। पूरा राज्यवसुधैव - कुटुम्बकम् की भावना से ओत-प्रोत था।

आधुनिक समय में यह कहते हुए बहुत संकोच होता है कि आज़ादी के इतने वर्षों के बाद भी हम आर्थिक विषमता के अन्तरे को पूरा नहीं कर पाए हैं। 1958 में 'समाजवादी समाज' की स्थापना की गई। जिस का कार्य अमीर व गरीब के बीच की खाई का पूरा करना था परन्तु खेद का विषय यह है कि यह लक्ष्य एक अंश मात्र भी पूर्ण नहीं हुआ। ऐसे समय में राम-राज्य की कल्पना करना एक मात्र भ्रम प्रतीत होता है। वहीं दूसरी ओर राम राज्य में अयोध्या की विपुल सम्पदा की कल्पना इन पंक्तियों से स्पष्ट है :-

"नाहि दरिद्र कोऊ दुखी न दीना नाहि कोई अबुध न लच्छन हीना।"

राम-राज्य में धर्म अपनी चरमावस्था पर था। राम राज्य में सभी लोगों के सुख, निरोगता का यही कारण था कि सभी धर्मानुसार चलते थे। नियमों व मर्यादाओं का पालन कर सभी मोक्ष के अधिकारी थे।

अतः आदर्श प्रजातन्त्र की व्याख्या तो राम राज्य स्वयं करता था। क्या रामायण कालीन समाज कभी आदर्श बन पाता, यदि भगवान राम जैसे उदार, धर्मपरायण, कर्तव्य-परायण नरेश न होते। शायद प्रजा उसी राज्य में सुखी व सन्तुष्ट रह सकती है, जहाँ का नरेश धर्मशील हो व जनता का हित चाहने वाला हो। शायद यही कारण था कि श्री राम के अयोध्या नरेश बनने पर सुख व शान्ति चारों दिशाओं में निर्मल व शीतल जल की भांति प्रवाहित हो गई।

आज के इस प्रजातन्त्रात्मक युग में आवश्यकता है श्री राम के सद्गुणों को अपनाने की ताकि एक बार पुनः एक आदर्श राज्य व्यवस्था का सपना साकार किया जा सके। यह केवल तभी संभव हो सकता है, जब हमारे नेता स्वार्थमयी प्रवृत्ति का परित्याग कर लोकहित की भावना को अपनाएँगे।

वेदांत, पाँचवीं जी

ਗਲਤੀਆਂ ਕੋ ਮਿਟਾਨਾ ਹੈ

ਮੇਰੇ ਭਾਰਤ ਕੋ ਨਜ਼ਰ ਲਗੀ, ਗੈਰੀਂ ਕੀ ਨਹੀਂ ਅਪਨੀਂ ਕੀ,
ਕਯਾ ਰਹਨੇ ਦਿਯਾ ਵੈਸਾ ਭਾਰਤ ਹਮਨੇ, ਸ਼ਹੀਦੀਂ ਨੇ
ਜਿਸਕੀ ਕਾਮਨਾ ਕੀ?

ਭਾਰਤਵਾਸੀ ਕਹਨੇ ਕੋ ਤੋ, ਹੈਂ ਹਮ ਸਬ ਭਾਏਂ-ਭਾਏਂ,
ਫਿਰ ਜਾਤ-ਪਾਤ ਔਰ ਧਰਮੀਂ ਪਰ, ਕਯੀਂ ਹੋਤੀ ਯਹਾੱ ਲੜਾਏਂ?
ਹਾਥ ਕੀ ਪਾੱਚੀਂ ਤੰਗਲਿਯੀਂ, ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੋਤੀ,
ਪਰ ਸਾਥ ਮਿਲਕਰ ਬਨ ਜਾਤੀ, ਮੁਠੀ ਮਹਾਨ ਹੈ,
ਵੈਸੇ ਹੀ ਅਨੇਕਤਾ ਮੇਂ ਏਕਤਾ, ਹਮਾਰੀ ਸ਼ਾਨ ਹੈ।

ਔਰ ਇਸ ਸ਼ਾਨ ਮੇਂ ਸਰ ਝੁਕਾਤਾ, ਸਾਰਾ ਜ਼ਮਾਨਾ ਹੈ,

ਹਮਾਰਾ ਭਾਰਤ ਮਹਾਨ ਹੈ, ਇਸੇ ਔਰ ਮਹਾਨ ਬਨਾਨਾ ਹੈ,
ਆਸਮਾਨ ਕੀ ਤੰਗਲਿਯੀਂ ਤਕ, ਹਮੇਂ ਇਸੇ ਪਹੁੰਚਾਨਾ ਹੈ।
ਜਹਾੱ-ਜਹਾੱ ਹਮ ਗਲਤ ਹੈਂ, ਗਲਤੀਆਂ ਕੋ ਮਿਟਾਨਾ ਹੈ,
ਹਮਾਰਾ ਭਾਰਤ ਮਹਾਨ ਹੈ, ਇਸੇ ਔਰ ਮਹਾਨ ਬਨਾਨਾ ਹੈ।
ਭਾਰਤ ਕੀ ਧਰਤੀ- ਭਾਰਤ ਮਾੱ, ਜਿਨਕੋ ਪੂਜੇਂ ਹਮ ਏਸੇ,
ਮਾੱ ਸਰਸਵਤੀ ਯਾ ਪਾਰਵਤੀ ਕੋ, ਪੂਜੇਂ ਹਮ ਸਬ ਜੈਸੇ।
ਫਿਰ ਬਾਤ-ਬਾਤ ਪਰ ਮਹਿਲਾਔ ਕੋ, ਕਯੀਂ ਕਮ ਹੈ
ਸਮਝਾ ਜਾਤਾ?

ਸਚ ਬਤਾਔ ਕਯਾ ਤੁਮ੍ਹੇਂ ਲਗਤਾ ਹੈ, ਕਿ ਭਗਵਾਨ ਕੋ
ਯਹ ਭਾਤਾ।

ਮਾੱ ਦੁਰਗਾ ਕੋ ਪੂਜੇਂ ਹਮ ਸਬ, ਵੇ ਭੀ ਤੋ ਹੈਂ ਮਹਿਲਾ ਹੀ,
ਨ ਸੋਚਾ ਨ ਸਮਝਾ ਕੁਛ ਤੁਮਨੇ, ਬਸ ਭੇਦ-ਭਾਵ ਹੈ ਯੁੰ
ਹੀ।

ਇਸ ਭੇਦ-ਭਾਵ ਸੇ ਭਾਰਤ ਮਾੱ ਕੋ, ਹਮੇਂ ਮੁਕਤ ਕਰਵਾਨਾ
ਹੈ,

ਹਮਾਰਾ ਭਾਰਤ ਮਹਾਨ ਹੈ, ਇਸੇ ਔਰ ਮਹਾਨ ਬਨਾਨਾ ਹੈ,
ਆਸਮਾਨ ਕੀ ਤੰਗਲਿਯੀਂ ਤਕ, ਹਮੇਂ ਇਸੇ ਪਹੁੰਚਾਨਾ ਹੈ।
ਜਹਾੱ-ਜਹਾੱ ਹਮ ਗਲਤ ਹੈਂ, ਗਲਤੀਆਂ ਕੋ ਮਿਟਾਨਾ ਹੈ,
ਹਮਾਰਾ ਭਾਰਤ ਮਹਾਨ ਹੈ, ਇਸੇ ਔਰ ਮਹਾਨ ਬਨਾਨਾ ਹੈ।

ਅਰੰਧੀਪ ਕੌਰ
ਆਠਵੀ-ਸੀ

ਸੁਵਿਚਾਰ

ਆਲਸਯੰ ਹਿ ਮਨੁ਷ਯਾਣਾਂ
ਸ਼ਰੀਰਸਥੋ ਮਹਾਨ੍ ਰਿਪੁ: |
ਨਾਸ੍ਤ੍ਯੁਦਯਮਸਮੋ ਬਨ੍ਧੁ:
ਕ੍ਰ੍ਵਾ ਯੰ ਨਾਵਸੀਦਤਿ ||

ਮਨੁ਷ਯ ਕਾ ਸਬਸੇ ਬੜਾ ਦੁਸ਼ਮਨ ਤਸਮੇ
ਬਸਨੇ ਵਾਲਾ ਆਲਸਯ ਹੈਂ | ਮਨੁ਷ਯ ਕਾ
ਸਬਸੇ ਬੜਾ ਮਿਤ੍ਰ ਤਸਕਾ ਪਰਿਸ਼ਰਮ ਹੈਂ ਜੋ
ਹਮੇਸ਼ਾ ਤਸਕੇ ਸਾਥ ਰਹਤਾ ਹੈਂ ਇਸਲਿਏ ਵਹ
ਦੁਖੀ ਨਹੀਂ ਰਹਤਾ |

ਕਵਿਤਾ - ਵਕਤ ਦੀ ਕਦਰ

ਵਕਤ ਕਦੇ ਰੁਕੇ ਨਹੀਂ, ਕਿਸੇ ਅੱਗੇ ਝੁਕੇ
ਨਹੀਂ।
ਚਾਲ ਇਸਦੀ ਨਿਰਾਲੀ, ਕਿਤੇ ਉਜਾੜ ਕਿਤੇ
ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ।
ਇਸ ਦੇ ਅਜੀਬ ਗੋੜੇ ਹਨ, ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਦੂਰ
ਕਿਸੇ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹਨ।
ਵਕਤ ਹੀ ਜਖਮ ਕਰੇ, ਇਹ ਹੀ ਤਾਂ ਜਖਮ
ਭਰੇ।
ਵਕਤ ਚੰਗਾ ਜਾਂ ਬੁਰਾ ਆਵੇ,
ਤੇ ਕੋਈ ਵਕਤ ਤੋਂ ਨਾ ਘਬਰਾਵੇ,
ਬੀਤਿਆ ਵਕਤ ਹੱਥ ਨਾ ਆਵੇ,
ਫਿਰ ਮਨੁੱਖ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਕਿਉਂ ਪਛਤਾਵੇ ?
ਜੇ ਵਕਤ ਨੂੰ ਗਵਾਵੇ, ਉਹ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ
ਕੁਝ ਨਾ ਕਮਾਵੇ।
ਉਹ ਮਨੁੱਖ ਕਦੇ ਨਾ ਰੋਵੇ, ਜਿਸ ਦਾ ਕੰਮ
ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਹੋਵੇ।
ਸੇ ਰੱਬ ਦੇ ਇਨਸਾਨੇ।
ਵਕਤ ਦੀ ਕਦਰ ਨੂੰ ਪਹਿਚਾਣੇ।
ਵਕਤ ਦੀ ਕਦਰ ਨੂੰ ਪਹਿਚਾਣੇ।

ਖਯਾਤੀ ਗਰੇਵਰ
(IX-A)

ਗਲਤੀਆਂ ਤੋਂ ਕਿਵੇਂ ਸਿੱਖੀਏ

ਮਨੁੱਖ ਗ਼ਲਤੀਆਂ ਦਾ ਪੁਤਲਾ ਹੈ, ਗ਼ਲਤੀਆਂ ਕਰਨਾ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਕੁਦਰਤੀ ਸੁਭਾਅ ਹੈ। ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਜਿਸ ਨੇ ਕਦੇ ਕੋਈ ਗ਼ਲਤੀ ਨਾ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ। ਗ਼ਲਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰ ਕੇ ਹੀ ਹਰ ਆਦਮੀ ਆਪਣੀ ਜੀਵਨ ਸ਼ੈਲੀ ਨੂੰ ਜੀਉਣ ਦਾ ਢੰਗ ਸਿੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਸੁਧਾਰ ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਗ਼ਲਤੀਆਂ ਕਰਨਾ ਗ਼ਲਤ ਨਹੀਂ ਪਰ ਗ਼ਲਤੀਆਂ ਤੋਂ ਨਾ ਸਿੱਖਣਾ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਣਾ ਗ਼ਲਤ ਹੈ। ਇੱਕ ਬੱਚਾ ਬਚਪਨ ਵਿੱਚ ਤੋਤਲੀ ਬੋਲੀ ਬੋਲਦਾ ਹੈ ਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਗ਼ਲਤੀਆਂ ਨੂੰ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਸੁਧਾਰ ਕੇ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਸੁਣਾਉਣਾ ਸਿੱਖਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਬੱਚਾ ਆਪਣੇ ਬਚਪਨ ਵਾਲੀਆਂ ਤੋਤਲੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਜਾਂ ਗ਼ਲਤੀਆਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਤਾਂ ਵੱਡਾ ਹੋ ਕੇ ਉਹ ਇੱਕ ਸਫਲ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦਾ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦਾ ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਗ਼ਲਤੀਆਂ ਤੋਂ ਸਿੱਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਗ਼ਲਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਸਿੱਖੋ। ਜਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕ ਆਪਣੀ ਗ਼ਲਤੀ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਝਿਜਕਦੇ ਹਨ, ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਹਉਮੈ ਅੱਗੇ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਬੱਚਾ ਸਕੂਲ ਦੇ ਵਿੱਚ ਲਿਖਣ ਵਿੱਚ ਗ਼ਲਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਉਸਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਗੁੱਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਤਾਂ ਉਹ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਲਿਖਣ ਦਾ ਆਦਿ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਜਵਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਵਕਤ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਇਹਨਾਂ ਗ਼ਲਤੀਆਂ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੇਰਾ ਮੰਨਣਾ ਇਹੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਗ਼ਲਤੀ ਨੂੰ ਮੰਨ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਛੋਟੇ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਵਾਂਗੇ ਬਲਕਿ ਸਾਡੇ ਮਨ ਦੇ ਵਿੱਚ ਜੋ ਬੋਝ ਹੈ, ਉਹ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ। ਇਨਸਾਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਕੋਈ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਮਨ ਦੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੰਕਾਰ ਲੈ ਕੇ ਅੱਗੇ ਵੱਧਦੇ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਸਾਰਿਆਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਵਾਂਗੇ। ਅਸੀਂ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਗ਼ਲਤੀਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਦੂਸਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਗ਼ਲਤੀਆਂ ਤੋਂ ਵੀ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਸਿੱਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਣ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਰੱਖਾਂਗੇ ਕਿਉਂਕਿ ਦੂਜੇ ਦੀਆਂ ਗ਼ਲਤੀਆਂ ਦਾ ਮਜ਼ਾਕ ਉਡਾਉਣਾ ਸੌਖਾ ਹੈ ਪਰ ਉਸ ਤੋਂ ਸਿੱਖਣਾ ਬਹੁਤ ਔਖਾ ਹੈ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਇਹੀ ਕਹਾਂਗੀ ਬੱਚਿਓ! ਕਿ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਜੋ ਮਹਾਨ ਵਿਅਕਤੀ ਹੋਏ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਗ਼ਲਤੀਆਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਸਿੱਖਿਆ ਤੇ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਇਨਸਾਨ ਬਣੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਵੀ ਆਪਣੀਆਂ ਗ਼ਲਤੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾ ਦੁਹਰਾਈਏ ਸਗੋਂ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਸਿੱਖੀਏ ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧੀਏ।

ਹਰਵਿੰਦਰ ਕੌਰ
ਪੰਜਾਬੀ ਅਧਿਆਪਕ

ਚੇਣਾਂ ਦੇ ਉਤਰਾਅ-ਚੜ੍ਹਾਅ

ਚੇਣਾਂ, ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਆਧਾਰ, ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਨੂੰ ਮੁਰਤੀਮਾਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਮੌਕੇ ਅਤੇ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦੇਵਾਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਪੱਖ ਤੋਂ, ਚੇਣਾਂ ਲੋਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਤੌਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਵੋਟ ਪਾਉਣਾ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਰਗਰਮ ਭਾਗੀਦਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲਦਾ ਹੈ, ਨਾਗਰਿਕ ਫਰਜ਼ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਭਿੰਨ ਦਿਸ਼ਟੀਕੋਣਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ, ਜਦੋਂ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਨਾਲ ਚਲਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਬਰਾਬਰੀ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਦੀ ਹੈ, ਹਾਸ਼ੀਏ 'ਤੇ ਪਏ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਚੇਣਾਂ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦੇ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਨ ਸਾਧਨ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਥਿਰ ਲੋਕਤੰਤਰ ਵਿੱਚ, ਚੋਣ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਹਾਰਨ ਵਾਲੇ ਪੱਖ ਤੋਂ ਵੀ, ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨੂੰ ਰੇਖਾਂਕਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸੱਤਾ ਦਾ ਇਹ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਨ ਪਰਿਵਰਤਨ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਵਚਨਬੱਧ ਸਮਾਜ ਦੀ ਪਰਿਪੱਕਤਾ ਅਤੇ ਲੋਚਕੀਲੇਪਣ ਦਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਹੈ। ਇਹ ਸਥਿਰਤਾ ਅਤੇ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਲਈ ਇੱਕ ਬੁਨਿਆਦ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਮੂਹਿਕ ਫੈਸਲੇ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਚਾਲ ਨੂੰ ਆਕਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਇਸਦੇ ਨੁਕਸਾਨਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਨੁਕਸਾਨ ਗਲਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰਾਫੇਰੀ ਦਾ ਜੋਖਮ ਹੈ। ਡਿਜੀਟਲ ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ, ਝੂਠ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਫੈਲ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਨਤਾ ਦੀ ਰਾਏ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਚੋਣ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਾਅਲੀ ਖ਼ਬਰਾਂ ਦਾ ਵਧਾਅ ਅਤੇ ਅੰਨਲਾਈਨ ਹੋਰਾਫੇਰੀ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਅਖੰਡਤਾ ਲਈ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਖ਼ਤਰਾ ਹੈ, ਸੂਚਿਤ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਚੋਣਾਂ ਕਦੇ-ਕਦਾਈਂ ਫੁੱਟ ਪਾਉ ਰਾਜਨੀਤੀ ਅਤੇ ਧਰੁਵੀਕਰਨ ਨੂੰ ਹਵਾ ਦੇ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਿੱਤ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿੱਚ, ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਪਛਾਣ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਸਮਾਜਕ ਦੁਰਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਜਿੱਤਣ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਹਿਯੋਗੀ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਜਮਹੂਰੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਦੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਭਾਵੀ ਨੁਕਸਾਨਾਂ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਨਾਜ਼ੁਕ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾਉਣਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਮਾਜ ਇਸ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਭੂਮੀ ਨੂੰ ਨੈਵੀਗੇਟ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੇ ਅਸਲ ਤੌਰ ਨੂੰ ਡੀਕੋਡ ਕਰਨ ਲਈ ਚੋਣਾਂ ਦੀ ਬਹੁਪੱਖੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਲੀਨਾ ਕਸ਼ਯਪ
ਪੰਜਾਬੀ ਅਧਿਆਪਕ